

„EDINOST“
Izaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob torkih, četrčkih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obejno izdanje stane:
za jeden mesec . f. 1.—, inžen Avstrije f. 1.50
za tri mesece 2.— „ „ „ 4.50
za pol leta 5.— „ „ „ 9.—
za leto 12.— „ „ „ 18.—
Češnje je plačevati naprej na naročbo
z priloženo naročilno se sprava ne
ozira.
Namišne številke se dobivajo v pre-
sajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč.
inžen Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglaš se računa po tarifi v pošti; za
naslove s debelimi črkami se plačuje
prestop, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulica Casserna št. 13. Vsake pisme mora
biti frankovano, kar nefrankovane se ne
sprejemajo. Rekopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase spre-
jema upraviteljsko uradno pis-
noso hit. št. II. nadst. Naročnine in oglase
je plačevati leso Trst. Odprto reklama-
cije se preste poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč.“

Velik javni shod

pride politično društvo „Edinost“ v ponedeljek, 1. februarja t.
l. ob 9. uri zvečer v telovadnici „Tržaškega Sokola“.

Na dnevnem redu bode:

- Predsednikov nagovor;
- Predavanje o državnozborskem volilnem redu, in posebno o vo-
lilnem pravu v V. kuriji;
- O važnosti predstojenih volitev posebnim ozirom na trž. razmere;
- Naše stališče do drugih strank v Trstu.
- Eventuelni predlogi.

To so sami važni in aktuvelni predmeti, zбоk česar se nadejamo, da se tržaški
Slovenci iz vseh slojev udeležijo tega shoda.

Kako je vsprejel viši poštni ravnatelj slovensko deputacijo! *)

(Izv. dop.)

Tu je bilo zaplenjenih 3 vrstic.

„Ker tržaška „Posejilnica in hranilnica“ pred
par dnevi omenjenega pisma iz Črnogakala ni do-
bila dostavljenega na podlagi nemško-slovenske
tiskovine, šla je deputacija najprej k g. predstoj-
niku in potem k g. ravnatelju.

Prvi je sicer zagovarjal stališče pošte ali je
vendar pripoznal, da je opravičeno zahtevanje po
slovenskih tiskovinah ter je storil vsaj v tem svojo
uradniško dolžnost, da je bil — uljuden. Žal,
da ne moremo tega reči o gosp. ravnatelju, kajti
vedenje g. Pokornega je bilo — da ne rečemo
hujega — skrajno neuljudno in vsakako neprimerno
za višega državnega dostojanstvenika. Skoro bi
moral misliti, da je v trenutku, ko je prejemal
omenjeno deputacijo, pozabil — nase in na svojo
vzvišeno mesto. V trenutku, ko je govoril z de-
putacijo, je pozabil najbrže, kdo je, in se ni po-
stavil na tisto stališče, na katerem bi moral stati.
Bil je sila razburjen — v tej razburjenosti je
pokažal in povedal, kakov mož je on in nam je
razodel raznih stvari, česar kak drugi uradnik

*) Iz konfiskovanega zjutranjega izdanja od mino-
lega četrta.

gotovo ne bi bil storil. On pa je bil že pripravljen
na naš sprejem in je dajal duška svoji jezi, še
predno se mu je moglo dopovedati, česa se želi
prav za prav.

Čast nam je bila biti predstavljenim še mnogo
višim gospodom, da, gospodom, katerim gospod tr-
žaški poštni ravnatelj gotovo ne sega do ledij; a
taki visoki gospodje so nas vsikdar sprejemali
uljudno ter so poslušali mirno, kar se jim je pra-
vilo. Visokorodni gosp. Pokorny pa ni znal brzdati
svoje strasti. Še predno mu je mogla deputacija
povedati, česa želi — pa je bil ogenj v strehi!
Dovolj mu je bilo, da je to deputacija tržaške
„Posejilnice in hranilnice“. Kar toča je začela
padati na naše grešne duše slovenske, ki se dr-
znejo zahtevati kaj takega!

Ko je deputacija slednjič vendar-le prišla do
besede in mu povedala, da ga je prišla povprašat,
da-li hoče ugoditi pravični zahtevi naši, rekel je,
da on nima nobenega dekreta od ministerstva,
katerim bi mu bilo ukazano, da mora izdajati slo-
venske oddajnice, ampak da ima povelje le za
slovenske sprejemnice ali recepise. Nadalje je rekel,
da slovenskih oddajnic ljudstvo sploh ne zahteva,
nego le nekatere osebe („vier Agitatoren“), štiri
agitorji. „Ko sem jaz (Pokorny) — tako je
obdeležoval deputacijo — leta 1889. prišel v Trst,
se nikdo ni zmenil za take reči, nikdo ni zahte-

val slovenskih tiskovin. (Oho! Gosp. ravnatelju bi
jaz lahko našel nekoliko slučajev, ki so bili potem
popisani v „Edinosti“; celo osebe bi mu lahko
imenoval. Op. stavca.) Sedaj pa so nekateri, ki
hočejo to doseči z umetno agitacijo. (Es sind ein
Paar — Macher, idie das künstlich erzeugen
wollen.)

Potem je začel modrovati, da ne more umeti
zakaj zahtevamo slovenske oddajnice — ker je to
vendar-le dokument za notranjo porabo in je pač
vse eno za stranko, v katerem jeziku je sestav-
ljena; notranji uradni jezik na pošti pa je nemški!

Ko je bilo zopet možno priti do besede, se
mu je reklo, da naj nam slednjič vendar pove,
da-li hoče ugoditi našim pravičnim zahtevam ali
ne, namreč: da naj bi se on obrnil do minister-
stva v ta namen, da se bodo dajale slov. oddajal-
nice, če že res nima dekreta za to, kakor že
pravi. — Tu je pa treščilo! Was? Ich sollte das
thun?! Ich werde den Herren Slaven nicht als
Agitationsmittel dienen! Wenden Sie sich an wenn
Sie wollen, wenden Sie sich an den Herrn Spinčić,
der hat ja vor kurzem über hiesiges Postamt im
Parlamente geschimpft, er nannte es Augiasstall —
wenden Sie sich an Ihren Herrn Spinčić, soll er mit
seinen ritterlichen Waffen auftreten! itd. itd. (Kaj,
jaz naj bi storil to! Jaz ne bom služil kakor
agitacijako sredstvo gospodom Slovanom! Obrnite
se, do kogar se hočete, obrnite se do gospoda
Spinčića, saj je on nedavno temu zmerjal v par-
lamentu tukajšnji poštni urad; imenoval je istega
Avgijev hlev — obrnite se do vašega Spinčića,
naj on nastopi se svojim vitežkim orožjem! itd.).

O trojezičnih tiskovinah niti ni hotel slišati!
In zopet se je vlilo: „Ich werde mir wegen vier
Agitatoren keine Unannehmlichkeiten bereiten!“
(Jaz si ne bom nakopal neprijetnosti radi
četerice agitatorjev). Obrnite se do nj. ekselence
do ministra, če on ukaže, pa vam ugodim! Ko je
še tako nadalje modroval in sikal svojo jezo —
se mu je deputacija poklonila in debata je bila
zaključena.

Tu je bil zaplenjen komentar, obsezojoči 45 vrstic.

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši. *)

ROMAN.

— Francoski pisatelj Alphonse Baudet, preložil Al. B. —

Kadar so prišli mimo parkovih mrežastih
vrat, se je ustavila ter opazovala ravni, lepi dre-
vored, ki je gotovo držal k vnanjim stopnicam...
Tratine, osenčevane od visokih dreves, tihe terase
kraj vode so jej klicale v spomin druge terase,
druge tratine. Te podobe lahkega življenja, du-
žeče se z njenimi spomini, so jej delale nedelje še
bolj žalostno. Najhuja pa je bila vožnja proti domu.

Kako grozno prenapolnjeni in dušičnega zraka
polni so o takih večerih mali kolodvori v pariški
okolici! Koliko prisiljenega veselja, koliko abet-
nega smehu, koliko hripavega petja iz grl, ki
morejo samo še rjuti!... Tam se je gospod Chèbe
prav do dobrega čutil v svojem življu...

Lahko se je pahal okoli načelnika, razvnel
se zaradi zamude vlakove, gnil kolodvorskega
nadzornika, železniško družbo in vlade, in prav na
glas, da so slišali okoli stoječi, je dejal Delobelleu:

*) Iz zaplenjene številke.

„He?... ako bi se kaj takega zgodilo v A-
meriki!“

In radi izrazovite mimike slovečega glumca
in nadvladajočega obraza, s katerim je odgovoril:
„No, menim, da!“... si je moral vsakdo misliti, da
ta dva gospoda vesta čisto natanjke, kaj bi se v
takem slučaju zgodilo v Ameriki. Ali niti ta niti
oni ni ničesar vedel o tem, toda ljudem je tako
vedenje imponovalo.

Sidonija je med tem, pričakavaje večernega
vlaka, kakor omamljena od tega vrisča sedela po-
leg Frana, in je nje kita na pol slonela na njego-
vih kolenih. Iz čakalnice, katero je razsvetljevala
jedna sama svetilnica, je videla zunaj temna po-
slopja, ki se bila tu in tam videti prodrta od
zadnjih luči veselice, mračno vaško ulico, h kolo-
dvoru hiteče tolpe ljudi, svetilnice, gorečo nad
zapušenim peronom.

Sedaj pa sedaj je za steklenimi vrati švignil
mimo kakšen vlak, iskre švigaje in sopar bljavaje,
a ne da bi se ustavil. Na to je na kolodvoru na-
stalo burno kričanje in teptanje z nogami, vihar,
katerega je preupil rezki sopran gospoda Chèbea,
s svojim galebskim glasom v jednem kričanju:

„Ulomite vrata! Ulomite vrata!“ A da bi sam to
storil, tega se je močiček varoval, ker se je grozno
bal žandarjev. Čez malo minut se je upor zopet
polegel. Ženske, katerim je bil prepil zmedel laso,
so od trudnosti dremale po klopih. Povsod je bilo
videti zmečkana oblačila ter raztrgane, zaprašene
bele toalete.

In prah je človek dihal, kjer je šel ali stal!

Padal je iz slehernega oblačila, dvignil se v
zrak pri vsakem koraku, temnil luč v svetilnici,
kalil oči ter obraze zavijal v oblak. Tudi vozovi,
v katere so ljudje naposled ustopili po dolgem
čakanju, so ga bili polni... Sidonija je odprla okno
ter ugledala zunaj temno ravan, brezkončno črno
črto. Potem so se zabliščale kakor brezbrojne
zvezde prve svetilnice vnanjih boulevardov v
obližju utrd.

S tem je bil končan grozni dan počitka vseh
teh siromakov. Uzrenje Pariza je obrnilo misli na
delo prihodnjega dne in naj je bila njena nedelja
še tako žalostna, Sidonija si jo je vendar obžaluje
pričela žeteti nazaj. Mislila je na bogatine, ka-
terim so vsi duevi počitka.

(Pride še.)

DOPISI.

Iz Komna, 22. januarja. [Izv. dopis.] — (Andistur et altera pars.) — „Dobro znani“ nekdo je siknil v 2. st. „Brivca“ svojo jezo iz sebe v podobi spisa: „Motrovanje domačih dohtarjev v Komnu“. V tem spisu napada razne tukajšnje spoštovane osebe. Gledé vsega onega, kar predbaciva drugim, puščamo bese do dotičnikom, ako se bodo hoteli odzvati. Mislim pa, da ostentativni molk in preziranje od njih strani bi bilo še najumestnejše.

Kar pa se dostaje našega učiteljstva in naše šolske mladine, hočemo pa spregovoriti nekaj besedice — pro domo. —

Dopisnik „Brivca“ piše v svoji „dohtarski modrosti“: „Vsi, bodisi očetje ali stranke, kateri so glavni vzrok, da je naša mladina podivjala; katera zna izvrstno telovaditi, namreč: kamenjati se, pestiti se in suvati se, kakor nekdanji spartanski mladeniči, zaslužijo Menelikov red I. vrste za zasluge“. (V prvi vrsti ga zasluži dopisnik „Brivca“ kakor intrigant in hujskač. Pis.) Dalje: „Kaka razlika je mej spartanskimi mladeniči in komeuskimi učenci?“ „Spartanski mladeniči učili so se odrasle ljudi čislati, spoštovati in se jih ogibati na potu spoštljivo; komenski učenci pa posnemajo nespravljive stranke“. (Lahko je šteti napake otrok na rovaš šole — namesto doma. Pis.) „Vsi oni, ki kunijo ogenj v strankah (med temi je tudi dopisnik „Brivca“, Pis.), bilo da so učitelji (učitelji se niso nikdar vtikali v to. Pis.) ali pa druge občinske osebe — vsi ti zaslužijo, da se jim prismoji na hrbet, ne red Menelikov, pač pa red navadnih oblic, ali pa korenja“. (Dopisnika „Brivca“ pa kakor „hujskača strank“ na klop in 25 gorkih na polplate. Pis.) „To je lepo, da i ti sprevidiš, kakšne izvrstne odgojitelje naše mladine imamo radi našega nesrečnega strankarstva“ (na katerem je mnogo kriv ravno dopisnik „Brivca“ — Pis.) — Tako dopisnik „Brivca“. — Ni treba dolgo tahtati, da bi se ne znalo, kam pes taco moli. Dopisnik mlati po mladini, da bi zadel nedolžno učiteljstvo. Oh, kako rad bi očrnil n še učiteljsko osebje, pa to se mu ni sponeslo, ker vsi resnicoljubi vedo, da ono ni krivo slabim odnošajem. Zato je padlo ono črno mazilo na dopisnika samega, ki je sedaj še bolj — nego je že bil prej. — Fiat! — Naše učiteljstvo vrši svojo dolžnost do mladine poučju pravilno, kako se ima vesti tudi zunaj šole. Ako se tu in tam dogaja neljub slučaj, da se par dečakov nekoliko spraska, ni to v Komnu — unicum — in temu ni krivo učiteljstvo, ampak krive so družinske in socialne slabe razmere, — izvirajoče izza časa zadnjih volitev. Ako Peter ne mara Pavla in ga sovraži, ker ni tako volil, kakor on, in ako se zbok tega otroci Petra in Pavla sovražijo, tepejo itd., ni krivo učiteljstvo, ampak dom — stariši. Učiteljstvo se temu ostro postavlja po robu s kaznimi, a „gegen Windung non est Pr. . . .“, je rekal pok. Oskar Polley. — Učiteljstvo obsoja take razmere in deluje v to, da bi se izkoreninile; pa vsaka dobra reč hoče imeti časa. — Iz tega sledi, da kar otroci vidijo od starišev, to posnemajo. „Gorenjci“ ne marajo „Dolenjcev“ in narobe; baš tako — otroci! — Učiteljstvo se temu protivi na vso moč in poskuša vsa sredstva, da bi prišlo v okom temu sovraštvu, pa samo ne more vsega; treba je, da dom (stariši) pomaga učiteljstvu; namesto pa, da bi mu pomagal, mu dopisnik „Brivca“ mače polena pod noge.

Naša mladina se v šoli poučuje, da naj pozdravlja zunaj šole. Ako se pa najde tu in tam učenec, ki iz neznanega uzroka ne pozdravlja, ni učiteljstvo krivo temu, ampak uzroka je iskati drugod. Dopisnik „Brivca“ bi vsled teh pojavov moral še poudarjati, kake težkočejma odgoja mladine o takih razmerah. A baš naopak! On vsklika: kakšnih odgojiteljev imamo?! Ali ne kaže takov človek svojo zlobnost v superlativu?! Ali se ne dogaja morda, da tudi dopisnik „Brivca“ ne pozdravlja razne osebe — dostojanstvenike? Potem pa zahteva, naj bi njega otroci pozdravljali? Daj sam dober izgled, ako hočeš biti spoštovan, in drugi te bodo spoštovali.

Kdor kuni ogenj v strankah, je res pomilovanja vreden; a naše učiteljstvo ni nikdar tega storilo, kajti ono hodi mirno svojo pot. Ono si ne želi nikakih — lavorik, še manje pa Menelikovega reda I. vrste, kajti tak je umesten za bolj boje-

vite bojovníke a la dopisnik „Brivca“. Tak red I. vrste iz — krompirja bi bil umesten njemu, da bi se ga že od daleč poznalo — kakor „kuritelja ognja v strankah“.

Toliko dopisniku „Brivca“ v odgovor, kajti hotel je druge črniti in mazati, pa ostal je sam — čra, in to še bolj, kakor je bil — prej. — Cuique suum!

(Mi smo priobčili ta dopis le na posebno izraženo željo, odklanjamo pa vsako odgovornost. V to smo prisiljeni tem bolj, ker se nam zdi, da se tudi ta gospod dopisnik, v svoji obrambi ugleda učiteljskega, oddaljuje od — stvarne polemike. Op. ured.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 29. januarja 1897.

Deželni izbori. V včerajšnji drugi seji deželnega zbora istrskega je povdarjal poslanec Gambini v daljšem govoru, da stvari stoje ugodno za železnico Trst-Poreč-Kanfanar. Zbornica je sklenila soglasno, da je dotična ministerstva naprositi brezjavnim putem, da se predloži državnemu zboru zakon o lokalni železnici v Istri. Izvolitev posl. Kozulića je zbornica potrdila dočim je izvolitev posl. Jenka in Mandića izročila posebni komisiji v poročanje. Prihoduja seja bode v ponedeljek.

V deželnem zboru češkem je predlagal posl. Russ, naj se izvoli komisija 18 členov v posvetovanje o izjavi vlade v seji dne 26. t. m. Zbornica je vsprejela v drugem in tretjem branju predlog za uvedenje direktnih volitev v skupini kmečkih občin in to s pristavkom posl. Russa, da se direktne volitve morajo že uvesti o teh državnozbornskih volitvah. Namestnik Coudenhove je izjavil, da to ni mogoče za sedanje volitve iz praktičnih razlogov.

V deželnem zboru dalmatinskem je poslanec Trumbić storil obljubo. Ker je bil Trumbić izvoljen za dva volilna okraja, je izjavil, da obdrži mandat za zadersko skupino.

Za združenje. Včeraj se je vršil v Ljubljani skupni zaupnih mož konservativne stranke. Glavni namen temu shodu je bil, da se zaupni možje odločijo, da-li je skleniti kompromis za predstojanje državnozbornske volitve, oziroma, da-li imajo konservativni poslanci vstopiti v namerovani in od vseh strani zaželeni jugoslovanski klub. Nočemo še enkrat pojašnjevati tu svojega stališča ozirom na vprašanje, kakova bode organizacija naše delegacije na Dunaju za bodočnost. O tem smo govorili že tolikokrat in toliko, toli jasno in brez ozirov na desno ali na levo, da bi pač pomenjalo, da hočemo v morje nositi — vodo, ako bi hoteli ponavljati znova vse svoje argumente — po našem najglobljem uverjenju: neoporečne argumente —, ki govore apodiktiski za osnutje jednote kluba jugoslovanskega. Tudi s praktičnega stališča ne bi kazalo zgubljati danes mnogo besedi, kajti, ko dobe v roke spoštovani čitatelji te-le vrstice naše, bode že storjeni sklepi shoda zaupnih mož konservativne stranke in stali bomo pred: fait accompli, pred dovršenim činom.

Le-to jedno vemo, da so usodne važnosti sklepi, ki jih je storil shod zaupnih mož konservativne stranke! In ker je tako, je tudi naravno, da nekakim rodoljubnim strahom pričakujemo vesti iz Ljubljane. Pa tudi dejstvo, da so nas sinočnji ljubljanski dnevniki pustili popolnoma v nejasnem glede na sklepe včerajšnjega shoda, povekšuje to bojazen. Pač pa smo nekaj malega zvedeli po ustnem sporočilih. Toda, ker ni dobro, ako smo prenašli v svojih sodbah, hočemo tudi to pot počakati zanesljivih vesti, predno izrečemo svojo. Le jedno hočemo povdariti: naj se že sklepi shoda zaupnih mož konservativne stranke taki ali taki, mi ostanemo nepremično zvesti svojim nazorom in svojemu uverjenju, in v zmislu tega svojega uverjenja postopali bomo z vso odločnostjo.

Različne vesti.

Mestni svét tržaški. Že takoj prva letošnja seja našega občinskega zastopa je gledé nestrpnosti in trme „liberalne“ večine njegove tako značilna, da se jo sme brez pomisleka uvrstiti med one neredke in glasovite seje, v katerih je mestni svét tržaški bil zakonom v lice, a to le

zavolje tega, da je nagajal vladi. Take kezele so naši „liberalci“ preobračali tudi zadnjič.

Predsedoval je župan dr. Pitteri, prisotnih je bilo 36 svetovalcev. Po odobrenju zapisnika posledaje seje je interpeloval II. podžupan Dompieri radi tega, ker je lastnik kavarne Ferrari dal zgraditi dva prehoda med oboki Chiozza ter namestil v tem zagrajenem prostoru stolov in miz. Interpelant je zahteval, da se to odpravi. Župan je obljubil takoj odrediti potrebno. Zatem je prišla v razpravo prva točka dnevnega reda: „Poročilo posebnega odseka o reklamacijah“ gledé volilnih listin. Ta odsek je bil izvoljen v seji 22. decembra min. leta. Izvoljeni so bili svetovalci: Piccoli, Cambon, Venezian in V. Poročal je o sklepu tega odseka svetovalec P. Piccoli. V uvodu svojega poročila je omenil, da naj sodi zbor, da-li ne bi bilo umestno razpravljati o tem predmetu v nejavni seji, ker je treba navajati vzroke, vsled katerih je bil kateri utok povoljno rešen, drugi pa so bili odbiti. Župan je odgovoril na to, da po njegovem mnenju mora biti razprava javna, ker tu ne gre za osobna vprašanja, ampak za stvar, ki je javnega interesa. Ako treba, pa naj se izpusté imena in številke. Poročevalec Piccoli je torej čital svoje poročilo, naštevši posamične — redke! — slučajje, v katerih je bil mestni magistrat povoljno rešil rekurze. Zbor je odobril vsak posamični slučaj dviganjem roke. Zatem so prišli na vrsto odbiti rekurzi. Prvi med temi je bil utok ravnateljstva državnih železnic proti temu, ker mestni magistrat ni hotel upisati 53 uradnikov, češ, da isti nimajo volilnega prava v nobenem statističnem volilnem razredu, ker oni niso državni uradniki, ampak le v službi države (!). Nadalje trdi poročilo, da ravnateljstvo ni imelo nikakoršne pravice reklamovati volilno pravo za druge osebe. Komisija je zatorej odobila vse te rekurze, izvzemši dva, „ki sta bila utemeljena po zakonu“. Jeden član komisije (Vio) pa da se je protivil izključenju uradnikov državnih železnic od volitev. Vladni zastopnik, namestniški svetovalec dr. baron Conrad, je izjavil na to, da predlogi večine komisije kažejo jasno, da se ista nikakor ne mara ozirati na večkratne razsodbe, ki jih je izreklo državno sodišče v takih zadevah. Dasi pa je, tako je rekel vladni zastopnik, on popolnoma osvedočen o tem, da v očigled ukoreninjenim načelom utegne malo ali nič pomagati sklicevanje na zakone, vendar smatra za svojo dolžnost, opozoriti zbor na obstoječe zakone, ako ne za drugo, že zavolje tega, ker smo dolžni spoštovati jih.

Poročevalec Piccoli je rekel na to, da po njegovem mišljenju komisija sé svojimi sklepi ni preokračila določeb, niti jih ni kršil mestni svét, ko je odobril te določbe. V ostalem pa je ponavljal še jedenkrat, da ravnateljstvo državnih železnic ni imelo prava nastopiti v imenu drugih oseb, ampak vsak uradnik da bi bil moral reklamovati za-se, ako je mislil, da se mu kršijo pravice.

Svetovalec Schellander je vprašal na to, da-li se je komisija ozirala na določbo statuta državnih železnic, katera vsporeja te uradnike z državnimi, kakor popolnoma jednake istim. Poročevalec Piccoli je odgovoril na to, da se komisija sicer ni ozirala na to določbo (!), pač pa da je proučila razsodbe državnega sodišča in pa občinski statut. Ker pa ne v jednih ne v drugem ni našla takih določeb, torej potrebne kvalifikacije uradnikov državnih železnic, odbila je rekurz ravnateljstva.

Vladni zastopnik je na to zopet posvaril zbor, da naj nikar ne krši zakonov, toda večina — odobrila je odloko komisije.

Zatem je Piccoli poročal o rekurzih pomorskih (trgovinskih) kapitanov. Teh utokov je bilo 46, a povoljno rešilo se jih je samo 5, ker so dotičniki dokazali, da imajo potrebne kvalifikacije za volilno pravo.

Svetovalec Vio, člen omenjene komisije, je izjavil na to, da so vsi dotičniki kapitani avstrijski podaniki, večina njih stanuje tu, torej jim po njegovem mnenju ni kratiti volilne pravice.

Vladni zastopnik je zopet posvaril zbor, pozivom, da naj nikar ne nadaljuje na pričetem, zgrešenem potu. Povdaril pa je, da ima pač jako malo nadeje, da bi se zbor hotel ozirati na njegove besede, vendar pa je njegova dolžnost, dokazati nezakonitost takega postopanja. In vladni zastopnik je imel pravo, kajti

večina je tudi v tem slučaju odobrila zaključek komisije!

Ta vila komisija je zavrgla tudi rekurz Lloydovih zdravnikov, češ, da niso pristojni v Trst, zato je da se ne morejo sklicevati na svoj akademski naslov, in na volilno pravico na temelju tega naslova. (!)

Vladni zastopnik je zopet zavrnil poročevalca, opozorivši ga, da dotični zdravniki pripadajo konsortistom in da imajo kakor taki volilno pravo. Na to opomnjo pa je zakričal svetovalec Venezian: „Mi se držimo mestnega statuta, ničesar drugčega!“ In galerija je pričela ploskati temu vskliku na vse kriplje, ne da bi jo župan posvaril.

Poročevalec Piccoli je nadaljeval svoje poročilo o usodi rekurzov častnikov in vojaških uradnikov. Komisija je zavrgla tudi te in zbor je ta sklep odobril, navzdlo temu, da je vladni zastopnik zopet opozoril na nezakonitost postopanja komisije.

In slednjič so prišli na vrsto rekurzi, uloženi v slovenskem jeziku. Poročilo pravi, da je namestništvo ukazalo s prva magistratu, da reši te rekurze, potem pa jih je zahtevalo k sebi, da jih reši v svojem področju. Namestništvo da se je o tem postavilo na povsem napačno stališče, da spada sestavljanje volilnih listin v prenešeni delokrog; to pa da nikakor ni res. S tem svojim ravnanjem da je namestništvo hudo kršilo prava občine tržaške. Komisija predlaga, zato je, da naj zbor izreče svoj svečani protest zoper postopanje namestništva in da prijavi ta svoj sklep toliko namestništvu, kolikor ministerstvu za notranje stvari. In zbor je ta predlog vsprejel s 30 glasovi, glasovala sta zanj celó „huda konservativca“ Vio in pa Rafael Luzzatto.

Na to je zopet ustal vladni zastopnik ter naročil županu, da naj takoj naslednjega dne izroči c. kr. namestniku zapisnik te seje in pa vse akte, tičeče se volitev. Svetovalec Venezian je zakričal nato: „Ako namestništvo uloži svoj „veto“ zoper naše današnje sklepe, pa ostanejo rekurzi nerešeni, ker namestništvo nima pravice postavljati se na mesto občine!“ — Galerija se je zatem izpraznila, ker je znala, da je komedija pri kraju.

Zatem je zbor povelil natecatelju, kiparju prof. Franu Schranzu, izdelanje monumentalnega vodnjaka na trgu pred pošto palačo. Zbor je dovolil v ta namen še 5.000 gld. Na to je župan zaključil sejo.

Slovenski rekurzi zoper volilne listine. „Il Piccolo“ javlja, da je župan tržaški dobil včeraj od c. kr. namestništva nalog, da je vpisati kakih 200 slov. rekurentov v liste za obč. volitve. Dotični dekret naznanja, da proti tej določbi namestništva ni dovoljen nikak priziv.

Zopet zmaga pravične stvari. Kakor smo bili sporočili, vršile so se nedavno temu volitve v upravni svet v Zrinju, okraja poreškega. V tretjem razredu je bilo nezakonitost in zmaga se je pripisala italijanski stranki. V drugem razredu so zmagali naši, v prvem italijanski. Naši so uložili rekurz zoper volitev v III. razredu in ta rekurz je obveljal. C. kr. okrajno glavarstvo je prijavilo potem županstvu, da je zmaga v III. razredu naša. Tako ima naša stranka svoje zastopnike v III. in II. rz. Prihodnji teden se konstituirata upravni svet. Mi moramo le čestitati iz vsega srca našim vrlim volilcem iz obč. Zrinjske. Živel jih Bog! Naj bi se jednako držali tudi o predstojajočih volitvah za krajno občino opertalsko in o volitvah za državni zbor, v kolu vseh naših vrednih in poštenih volilcev širom vse Istre.

O volitvah v Pomjanu piše „Naša Sloga“: Nekoliko časa je trajala razprava med županstvom v Pomjanu in pa c. k. okrajnim glavarstvom v Kopru radi kraja, kjer naj bi se vršile občinske volitve. Župan je bil za to, da bi se ne vršile v Pomjanu samem, kjer so se že večkrat godili izgredi, ampak v nekem drugem manjem selu, kjer so že enkrat vršile volitve in to povsem mirno. C. kr. okrajno glavarstvo pa je zahtevalo, da se morajo vršiti v Pomjanu. Župan se je skliceval na svoje pravo, določati kraj volitve, in skliceval se je na to, da so c. k. oblasti glede občine Veprinške izjavile, da ima občinski glavar pravico določati kraj za volitve, ter da c. k. oblasti ne morejo nič proti temu. C. k. okrajni glavar je zapretil županu,

da razpusti občinski zastop, ako ne razpiše volitev v Pomjanu. Župan je uložil rekurz na c. k. namestništvo, ali i to mu ni koristilo. Kakor da veljajo drugi zakoni v koperskem in zopet drugi v voloskem okraju, da si sta oba ta okraja v isti pokrajini. V občini pomjanski okraja koperskega je župan Slovenec, v občini veprinški, okraja Voloske, pa je italijanaš. To je vsa razlika različnega postopanja, ako ne velja sedaj drug zakon.

V Pomjanu so torej prišle volitve 25. t. m. C. k. vlado je zastopal komisar nevesel slovensčini, ki pa je sicer postopal objektivno. Dedeljen mu je bil prvi tajnik okrajnega glavarstva v Kopru, ki zna slovenski, ali ta poslednji se ni atikal v volitve. Prvi dan, v ponedeljek se je volilo do preko 11. ure zvečer, in naši se imeli v zvezi vsemu pritisku, 97 glasov, protivniki pa 76, torej naši 21 glasov večine.

Druzega dne je ostalo razmerje skoro isto, naši so namreč imeli 22 glasov večine. Očividno je bil tretji dan, sreda. Italijani so poslali po svoje Poljane iz Kopra, ki imajo zemljišča na Pomjanski, in v tem je bila nevarnost za našo stranko. Ali „Poljani“ so začeli spregledavati. Nočejo več z gospodo. Naši so tem krepkeje napeli svoje sile. Borba, vodjena z naše strani povsem v redu in zakonito, je bila huda. Konečni uspeh je povoljen. Naši so zmagali po trodnevni borbi z 36 glasovi večine. Živel junaški volilci občine pomjanske, živel tudi njih voditelji!

Občinske volitve v Pomjanu. Sinoči so se izvršile volitve za II. razred. Ob zaključku lista nam še ni došlo poročilo v končnem vspehu. Pač pa vemo, da smo bili predvčerajšnjem v večini. Poročila o teh volitvah se zakasnujejo nekoliko zato, ker naši ljudje iz Pomjana iz poznanih vzrokov ne hodijo radi v Koper, od koder bi lahko brzojavili.

Zdravje nadškofa dr. Stadlerja. Sarajevski službeni list javlja obžalovanjem, da se je nadškofu dr. Stadlerju, ki je bil skoro že ozdravel, obrnila bolezen zopet na gorše. Nadejati se je, da je ta recidivnost le mimoidoča, kakor se to pogostoma dogaja po akutnih, hudih boleznih ter da bode priljubljeni vrhovni dušni pastir skoro izven nevarnosti.

Telefoniška zveza Zagreb Budimpešta. Kakor se čuje, dela se v ogerskem ministerstvu za trgovino na tem, da se osnuje in uvede telefoniška zveza med Budimpešto in Zagrebom odnesno Reko. To zvezo je bila svoječasno priporočila tudi zagrebška trgovinska in obrtna zbornica. Gradnja te telefoniške zveze naj bi se izvela še letos.

Odvetniki v Budimpešti. Peštanski časopis „Uegyvedek Lapja“ javlja, da je v Budimpešti dandanes 1065 (!) odvetnikov, to se pravi: dvakrat toliko, kolikor na Dunaju, dasi ima Dunaj dvakrat toliko prebivalcev, nego Budimpešta! In vendar se tožijo na Dunaju, da imajo preveč odvetnikov. A tudi za odvetniški naraščaj je dobro preskrbljeno v madjarski Meki, kajti odvetniških kandidatov je 627.

Umor na sodišču. Italijanski polkovnik Fr. cepia v Turinu hotel se je sodnim potom ločiti od svoje 48letne soproge, zaradi nje nerednega življenja. Minoli ponedeljek predpoludne je bila razprava pred sodiščem v Turinu. Tem povedom je polkovnik bliskoma potegnil revolver iz žepa in izpalil dva hitca v ženo. Nesrečnica je umrla še istega dne. Polkovnika so izročili vojaškemu sodišču.

Najden star denar. V Almašu je zadel neki seljak o prekopavanju vinograda na železno škrinjico napolnjeno s starim novcem iz XIV. in XV. veka. Denar je večinoma srebrn in vreden več sto goldinarjev, seveda je ta vrednost zgodovinska.

Kako visoko ceni mož svojo ženo. Nem. gledališki strokovni list priušaja to-le objavo: „Hvaležno povrnem morebitne stroške, ako isti ne presegajo 5 mark, onemu, ki mi zna povedati, kje sta tenor Hans Raven in pa moja žena Berta, rojena Körber.“ — Henrik Schütz, soprog brez žene v Stetinu.

Koledar. Danes (30.): Janez mil., škof. Davorina (Martina). — Jutri (31.) IV. ned. po razglasenju gospodovem. Peter Nol., spoz. — V ponedeljek (1. febr.): Ognjeslav (Ignacij), škof, muč. — Mlaj. — Solnce izide ob 7. uri 33 m., zatoni ob 4. uri 56 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 3,5 stop., ob 2. pop. 6 stop. C.

Literarno pismo.

Jahajte, jahajte! Vsaj jahanje Vaše
Vzbuja smeh in — pliskanje naše.

Gospod urednik! Da tistih par nedolžnih vrstic v mojem „Karanfilu“ zbudi nov „literarni“ boj v Vašem cenjenem listu, tega pa bi ne bil mislil! Ne vem pa, naj se li te — „slave“ veselim, ali mi naj bode žal, da sem Vam poslal „Karanfil“ — ki je imel, mimogredé bodi rečeno, vse neki drugi pomen, nego pa kaže cenjenemu čitatelju — v objavo in to še celo pod svojim polnim imenom. To dejstvo samo znači, da mi gotovo ni bil namen, s spisom delati propagando za — „idealistično strujo“, in to naj si zapomni g. Idealist stare šole in za njim — „r“, — o j, gospod — „r“, zakaj se vendar skrivate za svojo poslednjo črko, zabavlja je na me „literarnega terzita“! Že takt bi zahteval, da se v tem slučaju podpisete celim imenom! Meni ni bil namen delati propagando za to ali ono strujo, marveč povedal sem nedolžno, kar mi je narekalo navdušenje — srce na svetem kraju, kjer je tekla zibel našemu velikanu, pred katerim se klanja vsa ki pravi rodoljub slovenski.

V kak literarni boj pak se jaz že tako ali tako spuščati ne morem, ker ne čutim v sebi za to pravega poklica, vsaj se zaporedoma v Vašem listu ironični povdarja „poetična vrednost“ mojega „Karanfila“, — torej na to opozlo potnikar Ivane! Vendar nekaj malega, gospod urednik, mi v tej stvari blagovolite dovoliti, da izpregovorim, brez nevarnosti, da se me še nadalje nazivlje literarnim terzitom.

Ono, kar je pisal g. „Starina“ — tudi on naj bi podpisal rajši celo ime! — z ozirom na moj „Karanfil“, naravnost rečem, mi malo ugaja; ako je že moralo kaj priti, pričakoval sem nekaj drugega, nego kaj tacoga, čemur bi se imelo dati naslov „testimonium paupertatis“, — kaj bolj krepkega, tečnega, četudi v smislu „idealistične struje“. Cenim torej gospoda Aškerca, da se je primerno odzval in tako izpolnil i svojo uredniško — dolžnost.

Za nas Slovence nič ne škodi, ako se tu pa tam malce sprimemo, tudi v literarnih rečeh, v političnem se že tako držimo med seboj, kakor dva paglavca, ki se nikakor še nista mogla prepričati kateremu od njiju so lasje bolj prirašeni lobanji; nam nedostaje zrelosti še v marsikaterem obziru. Vsaj je to in ono, kar smo storili, še vedno podobno le bolj nepogumnim poskusom in bi bilo skoro odveč in smešno, ako bi jeden nad drugim hotel se dvigati kakor učiteljem kritikom. Za Boga saj mora naš pesnik-udelec celo segati po nemškem Gottschallu, ako se hoče učiti poetike in tehlike v pesništvu, — torej nič domaćega nič svojega? —

In vse to zdi se mi tudi glede naturalistične straje med nami, katero nazivljemo „moderno“. Tudi to je samo poskus, brez katerega Slovenci ne smemo biti že zaradi blamaže, da ne „zaostanemo“ za velikimi narodi! (Da bi le ne zaostajali tolikanj v drugih važnejših rečeh!) Naturalistični — ne zamenjati z realističnim — poskusil je pisati samo gospod Govekar. A še to menda ne toliko iz notranjega nagiba, nego, da napravi mali manevreček, česar um gotovo ne jemljem v zlo. Gospod Govekar se mi zdi prenadarjen, da bi mogel ostati pri golem — fotografovanju človeških — karikatur. On ima talent pravega slikarja in pravi poštenu slikar se tudi ne bode posluževal — anilina, ki v prvem hipu zares blešči in žari, a ki v kratkem času obledi in izgubi svoj lepi kolorit.

Smatrati je torej njegove „naturalistične“ spise le nekakim „športom“, kakoršnega si je že smel dovoliti kakor „moderni“ literarni jahač, brez nevarnosti, da žnjim pohujša hkrati ves naš narod. In mi njegovemu jahanju smemo le ploskati v gotovi zavesti, da je mimo — jahajoča šala! Modernega novega pa na tej struji sploh ne najdem ničesar in ne samo radi tega, ker je pisano — slovenski. Novo, izvirno je le to, kar nastopa kakor izključno novo, izvirno na svetu sploh. Kdaj že so pisali tako drugi narodi, kdaj že živi prepričanje, da je možno pisati tudi ostudnosti in da je gnoja in blata povsodi dovolj, samo, ako se komu poljubi, brskati po njem! Teda tudi to prepričanje živi: bolje ko se meša, bolj — smrdi!

